

[Søren Jensen (Hasseris).]

mænd, og dem, der skal leve af deres landbrug.

Venstre må derimod advare imod de af flertallet stillede betingelser for at erhverve adkomst til et landbrug. Vi ser nødvendig landbruget forvandlet til et lukket erhverv, hvortil man skal stavnsbindes gennem en bopælspligt, som man i øvrigt ikke kender i de øvrige EF-lande. I 1788 blev stavnsbåndet, der tvang bønderne til at blive og arbejde på det gods, hvor de var født, ophævet. I 1963 sagde den danske befolkning nej til bopælspligt. Det er min opfattelse, at en folkeafstemning i dag vil resultere i et nyt nej. Ikke desto mindre har man en følelse af, at nogle mere har tænkt på 1963 end på en løsning af de problemer, som ikke-landmænds køb har medført for de unge landmænd. Og det er de sidste, dette lovforslag først og fremmest drejer sig om.

Det hævdes, at uden bopælspligt vil mange danske landbrug blive købt af tyskere eller andre EF-borgere, bl. a. fordi der i EF påtænkes gennemført fri etableringsret. Venstre nærer ikke de samme bekymringer herfor, og vandringer mellem de nuværende fællesmarkedslande giver heller ikke anledning til at tro, at andre EF-landmænd skulle vise en særlig interesse for at erhverve danske landbrugsejendomme.

De nuværende tilstande kan, så vidt jeg har forstået — og jeg vil gerne spørge ministeren, om ikke det er rigtigt — opretholdes til 1978. Desuden vil Danmark være medbestemmende om de ændringer, der eventuelt skal foretages, og jeg vil gerne spørge: er det ikke rigtigt forstået, at vi også her er i stand til at nedlægge et veto? Det er vel ikke meningen, at vi her, lige så lidt som andre steder, uden videre skal affinde os med de forslag, som fremlægges i EF. Ved behandlingen af en anden landbrugslov blev det af en ordfører sagt: lad os dog vise vort eget ansigt og ikke bare lade os diktere. Det kan vel også gælde i dette spørgsmål. Jeg kan i øvrigt ikke se, hvorfor landmænd i de øvrige EF-lande skulle have en særlig interesse i at

købe danske landbrug med de høje omkostninger og den særbeskatning, som vi har her i landet.

Efter flertallets ændringsforslag bliver der nu bopælspligt for alle, som vil købe et landbrug. For de større gårde kræves som efter vort forslag, at man tager landbruget som hovederhverv, men man dropper åbenbart værdien af den landbrugsuddannelse, som efter megen møje og besvær er bygget op, og som er en væsentlig ting for dansk landbrugs fremtid. Ingen ung landmand vil kunne forstå den ringe betydning, man tillægger en god praktisk-teoretisk uddannelse. Man vil også have svært ved at forstå, at over halvdelen af samtlige landbrug frit kan erhverves med bopælspligt af ikke-landmænd.

Vi har jo i dag fået en henvendelse fra de samvirkende danske husmænd, som er af den opfattelse, at den grænse, man her har draget, nok er draget lige lovlig let. Jeg synes også nok, det er hårdt at se, at over halvdelen af samtlige danske landbrug skulle være uden landbrugsmæssig betydning. Det drejer sig i hvert fald inden for denne kategori om en stor part af de ejendomme, som de unge plejer at starte med, og som unge landmænd plejer at købe til suppleringsjord. Nu kan de unge landmænd komme til at købe deres suppleringsjord af byboere i stedet for som i dag, hvor de i praksis køber hele ejendommen og sælger bygningerne til byboerne. Det vil efter min opfattelse ikke gøre det lettere eller billigere for landmænd at få suppleringsjord.

Vi finder i det hele taget, at bopælspligten vil føre forskellige ting med sig, der er uheldige, og også, at områderne ude omkring de større byer vil blive noget i retning af et lukket land for de unge landmænd. Det vil i hvert fald ikke blive let for den unge landmand at være med i konkurrencen om at købe de mindre ejendomme omkring de større byer. Men det er åbenbart meningen, man vil lukke det område af for de unge landmænd. Efter venstres opfattelse er der fortsat brug for alle brugsstørrelser, ikke